

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Director: C. G. DISSESCU

Prim-Redactor: SILIU RĂDULESCU

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RADULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Const. V. Obedeanu.—*Noul cod penal român față de știința penală modernă.*

René Popescu-Râmniceanu.—*Recenzie.*—„*Despre responsabilitatea ce derivă din ruperea nejustificată a tratatelor contractuale*” de E. Cristoforeanu.

Jurisprudența Română.—*Inalta Curte de Casație și Justiție, s. I.*—Perimare.—Caracterul cererii de perimare.—Lipsă de formulare față de părțile în cauză.

(Christea Fundăneanu cu Ancuța R. Nedelcu și alții).

Idem, s. III.—Recurs în casare.—Drept constituțional.—Comisii disciplinare.—Avize.

(Ilie Dinculescu cu Ministerul de Finanțe).

Curtea de Apel din București, s. II.—Poprire.—Act scris.—

Dacă este necesar ca creanța să fie certă, lichidă și executorie. Societatea marilor stabilimente din Bușteni cu Alexandru Moțoi.

Idem, s. IV.—Funcționari publici.—Artiștii Teatrului Național.—Contencios administrativ.—Act de autoritate.—Parte lezată.—Pensie.—Achiesare.

(Direcția Teatrului Național cu Maria Giurgea).

Judecătoria Ocol. Herța-Dorohoiu.—Sechestrul asigurător.

—Fructe prinse de rădăcină.—Titlu executor.

(Octavian Grigore Haim Segal).

Jurisprudența Străină

rist. Odată lansat acest nobil principiu de învățați ca: Vatel, Montesquieu, Rousseau, Thomas Hobes, Locke, Beccaria, etc., a fost ușor ca generațiile următoare să-l ducă mai departe și să ajungă până a institui un alt principiu mai umanitarist, acela de a erta la prima infracțiune, la prima greșală. Și de aceea vedem pe Berenger că vine și fondează această nouă școală, a ertării pentru prima greșală.

Tendința deci în toată această știință a dreptului penal din timpii cei mai vechi până astăzi, a mers tot spre: a pedepsi pentru a îndrepta și a îndrepta pentru a erta, ci nu a pedepsi pentru a răzbuna, și a răzbuna pentru a distruge pe un om, ci a încerca să-l redai societății curat, cum a fost înainte de a fi comis infracțiunea.

Codul nostru penal din vechime: „Obiceiul pă-mântului” adică dreptul nescris, care era în ființă pe vremea când în apus era principiul răsunării, și al talionului, pedepsea, tot din răsunare, în vremea codificațiilor scrise: Mathei Basarab, Vasile Lupu, Ipsilantie, Caragea, Calimach, Știrbei, care reproduceau vechile pedepse din legiunile lui Armenopol; se reflecta, pedepsea, tot din răsunare, până ce am ajuns la codul penal dela 1866. Acest codice care s'a aplicat nemodificat și neschimbat în theză generală, dela 66 până azi, rămăsese în urmă cu noile principii ale școlii moderne.

Pe când în alte țări se introdusese parte din aceste principii salutare și umanitariste, codul nostru penal rămăsese neschimbat.

Mai bine de 50 de ani magistratura noastră a aplicat pedepse la infractori, ocupându-se numai de buna aplicare a textului de lege și de a pedepsi pe infractori, pentru a răzbuna societatea; căci acest principiu se oglindea încă în codul nostru penal, ci nu de a-l pedepsi pentru a-l corija și a-l reda societății ertat de vina ce a făcut-o.

De abia acum în noul cod penal elaborat, care pare că va fi un monument juridic, s'au citit în dările de seamă făcute, noile principii ale școlii moderne penale, care se resumă în acest mare principiu: „pedepsă, nu pentru a răzbuna, ci pentru a corija și vindeca”.

În acest nou cod, se vede introdusă și la noi legea Berenger, ertarea la prima infracțiune, gradată în pedepsă, cu un întreg sistem științific; scăderi și mărimi de pedepse just și rațional date. În fine a reformă generală, din cauza noiei tendințe a drep-

Noul cod penal român față de știința penală modernă

Dreptul penal a evoluat ca ori și care știință. Pentru-că știința dreptului penal face parte din ciclul științelor sociale, evoluând, a mers mereu spre stânga, tendința a fost înspre cei mulți, legiferarea a trebuit deci să se facă după curentul democratic, și în favoarea celor mulți. Nu însă pedeapsa, ci avantajii clemenței. În vremurile medievale nu se pedepsea de cât piebea, ori dacă se pedepseau nobili, ei se ertau, curentele democratice care le-au adus asupra societăților, filosofii și enciclopediștii secolului al XVIII-lea, au întins ramura de măslin și asupra piebei, de când au început drepturile democratilor.

Dacă aruncăm o privire retrospectivă asupra istoriei dreptului penal, vedem că ideea predominantă în toate vremurile și la toate popoarele a fost: de a pedepsi infracțiunea, numai că a variat principiu. În prima etapă a istoriei acestei științe, se pedepsea din răsunare personală, în a 2-a perioadă, din răsunarea societății (vindicta publică) și numai în a 3-a perioadă dela marea revoluțiune franceză încoace (1789), se pedepsea pentru a corija, și a opri pe culpabil să nu cază în recidivă; deja un principiu mai umanita-

tului de a pedepsi. Negreșit că acest cod nou, al nostru, de astă dată, a fost pus la *nivelul legiurilor penale moderne* din țările civilizate, și care s'au ocupat cu școala modernă penală. Acest cod peste puțin timp va fi votat de parlament, și deci pus în aplicare, în toată România Mare, care așteaptă cu sete unificarea legislativă, care deja vedem că a început cu Basarabia. Opera ministrului de Justiție care înfăptuiește o așa de mare reformă, a consiliului legislativ care a lucrat la proiect, și a parlamentului, care va vota această nouă legiuire, va fi o reformă *fundamentală* pentru țară, căci ea va îmbrățișa toată societatea noastră, pentru o perioadă mare de ani, până ce iarăși evoluțiunea timpului va aduce alte noi tendințe.

Const. V. Obedeanu

RECENZIE

„Despre responsabilitatea ce derivă din ruperea nejustificată a tratativilor contractuale“ de E. Cristoforeanu, Doctor în drept dela Roma, avocat, București 1926, 51 p.

Printre teoriile construite de comentatori în marginea codurilor existente, dela codul Napoleon încoace, lumea juridică acordă din ce în ce mai multă însemnătate teoriei responsabilității precontractuale pe care în zadar am căuta-o în legile pozitive în vigoare atât la noi cât și peste hotare. Cum ar fi putut de pildă legiuitorul francez din 1804 să pună bazele unei asemenea teorii în vădită contradicție cu principiul sacrosant al autonomiei voinții care respiră dintr'un capăt la celălalt al codului civil francez? Nimeni nu poate fi obligat decât prin propria sa voință. Convenția părților are putere de lege. Înainte de încheierea convenției nimic nu obligă pe cei ce au tratat împreună. Cel ce uzează de dreptul său nu poate fi socotit ca responsabil față de terți chiar dacă prin exercițiul dreptului său a pricinuit altuia daune.

Acestea sânt postulatele dela care pornește întreaga organizare a raporturilor juridice dintre indivizi în codul civil francez. Menirea acestuia nu era alta — în gândul redactorilor săi — decât de a consacra drepturile subiective ale cetățeanului față de semenii săi.

Intocmai ca la Roma, unde Pretorul și Jurisprudența s'au străduit veacuri de-a rândul să înlădieze vechile norme juridice spre a le face mai omenoase, mai echitabile, mai potrivite trebuințelor veșnic reînnoite ale timpului, doctrina și jurisprudența modernă au altoit pe trunchiul bătrân din 1804 o sumă de teorii noi cari nu numai că nu au slăbit, dar i-au dat puteri noi de viață.

Dacă desprindem din tendințele care au călăuzit pe comentarii codului Napoleon cele mai însemnate din ideile ce și-au făcut drum într'un secol și mai bine, ne vom opri în fața concepției care înlocuiește încetul cu încetul atotputernicia voinții omului, care subordonează efectele voinții acesteia interesului colectivității. În fața interesului individului, doctrina și jurisprudența asează din ce în ce mai sus interesul societății. Obligația devine în

noua concepție nu numai un raport între doi indivizi, ci mai ales un raport între două patrimonii. Atotputernicia voinții omului, își pierde caracterul aproape mitic pe care i-l dăduseră redactorii codului din 1804. Știința modernă i-a surpat necontentit pedestalul pe care părea instalată pentru vece. Iată de pildă contractele de adeziune unde voința nu mai joacă decât un rol neînsemnat. Iată teoria impreviziunii care nesocotește în mod neîndoelnic voința părților. Iată teoria leziunii care, limitată de cod la anumite cazuri, preocupă din ce în ce mai mult nu numai pe practicieni dar și pe legiuitor. Prin admiterea teoriei abuzului dreptului, pe de altă parte, individul nu mai poate nesocoti interesele legitime ale celorlalți sub pretextul că nu face decât să exercite ceia ce e dreptul său.

Nu vom continua cu exemplele de felul celor citate mai sus. Teoria responsabilității precontractuale, de care se ocupă d-l Cristoforeanu în volumul pe care îl analizăm, trebuie privită la lumina tendințelor acestora din ce în ce mai accentuate ale științei moderne.

În teoria clasică nici vorbă nu putea fi de vreo responsabilitate a aceluia care pe drept sau pe nedrept a rupt tratativele duse cu altul în vederea încheierii unui contract.

Dublul consimțământ pe care acesta îl presupune, nu există. Nici o obligație nu poate deci cădea în sarcina nici unuia dintre cei ce au tratat în zadar împreună.

Concepția aceasta ducea, e ușor de înțeles, la consecințe de cele mai multe ori inechitabile. Într'adevăr, tratativele presupun cheltuială nu numai de timp, de energie dar și de bani.

Dacă deci una din părți se retrage la un moment dat, cealaltă e în pagubă. Logica cere ca dauna aceasta să fie reparată.

Pe ce să bazezi însă responsabilitatea celui ce refuză să contracteze?

D-l Cristoforeanu analizează diferitele teorii propuse atât în Italia cât și în Franța pentru a construi doctrinal teoria aceasta a responsabilității precontractuale, și după ce respinge explicațiunile bazate pe acordul prealabil, pe ideea de garanție, pe dreptul născând și pe echitatea comercială, se oprește la teoria abuzului de drept, pe care, crede d-sa, se poate construi teoria responsabilității precontractuale.

Autorul deosebește patru ipoteze: a) ruperea justificată a tratativilor, fără ca daunele să fie prevăzute; b) ruperea e justificată dar daunele au fost prevăzute; c) renunțare intempestivă fără ca daunele să fie prevăzute; și în sfârșit d) refuzul de a mai trata nu e legitim și daunele s'au putut prevedea.

Nu poate fi vorba de responsabilitate decât în ultimele două ipoteze, căci „legitimitatea revocării tratativilor exclude orice idee de despăgubire“ (p. 25).

Prin urmare „ruperea, fără legitim motiv, a tratativilor constituie un abuz de drept, prin aceea că motivul ruperii e arbitrar, că daunele erau de prevăzut, că s'a abuzat de buna credință a lui secundus, și pentru că cel ce rupe tratativele în mod nejust după ce a aderat la ele, dă dovadă de incohe-

rență față de el însuși, de lipsă de loialitate față de cealaltă parte". (p. 28) Putem cita în același sens pe d-l Demogue care în savantul său tratat al obligațiilor, după ce aprobă soluțiile admise în sensul de mai sus ale jurisprudenței franceze, se declară în mod hotărât pentru aplicarea teoriei abuzului de drept în materia care ne preocupă.

E drept, spune d-sa, că aci nu e vorba de un drept definit: drept de proprietate, drept de a pleda în fața justiției, ci de libertatea de acțiune a omului. „Dar puțin importă dacă un drept e sau nu etichetat, catalogat. Libertatea ca ori și care drept nu poate fi întrebuițată numai pentru a fugi pe altul" (Obligations. T. II, No. 562, p. 19.).

D-l Cristoforeanu trece apoi la o foarte interesantă analiză a celor mai însemnate din hotărârile care au admis, în Italia, responsabilitatea ruperii nejustificate a tratativelor contractuale. Nu vom da nici măcar în rezumat soluțiile Curților și Tribunalele italiene citate de autor, căci menirea rândurilor acestora nu e alta decât de a scoate la iveală ideile esențiale ce se desprind din lucrarea asupra căreia atragem atenția juriștilor.

Autorul încheie printr'un paragraf consacrat rolului judecătorului în determinarea legitimității sau nelegitimității ruperii tratativelor.

Dacă, spune în esență acesta, admitem că dreptul nu poate dăinui fără un puternic fundament moral, nu ne putem lipsi de ajutorul judecătorului care singur e în stare să discearnă binele de rău, legitimum de ilegitem. Teama că, dându-i acestuia puteri prea mari, am cădea în arbitrar nu e decât o gogoriță. Normele rigide de drept nu se pot adapta cu folos raporturilor oamenilor între ei, decât dacă sânt mântuite de o autoritate liberă în acțiunile ei, nestânjenită de reguli fixe și nemaleabile.

În ipoteza care ne preocupă „ori de câte ori judecătorul va avea să se pronunțe asupra unui caz de rupere a tratativelor va examina chestiunea în cadrul circumstanțelor care au determinat pe propunător să renunțe la tratative, încercând să stabilească adevărata cauză a acestei renunțări spre a vedea dacă motivul ruperii tratativelor este legitim din punct de vedere al intereselor părții și deci nu există responsabilitate în sarcina sa, sau ruperea tratativelor contrazice cel mai elementar criteriu de seriozitate în afaceri, în care caz se pune în întregime ei problema responsabilității precontractuale" (p. 49).

O decizie recentă a Curții de Apel din Paris (1-rech. 28 mai 1927, D. H. 1927, p. 468) se pronunță în chip hotărât pentru teoria abuzului de drept în materia care ne preocupă.

„Refuzul din pur capriciu, spune Curtea, constituie un abuz de drept generator de daune-interese". D-l Demogue comentând decizia în chestiune rezumă astfel ideea care se degajă din aceasta: „Acel care intră în tratative cu o persoană în vedere de a contracta și o lasă să facă demersuri și cheltuieli importante nu poate apoi să refuze în mod arbitrar de a contracta" (Revue trimestrielle de droit civil, 1927, No. 4, p. 975).

Nu putem decât să ne exprimăm dorința, împreună cu d-l Cristoforeanu, ca soluțiunea aceasta echitabilă să fie adoptată și de instanțele românești

care au dat dovadă în atâtea ocazii că știu să meargă în fruntea slujitorilor credincioși ai științei dreptului, făcând-o să înainteze cu un pas mai departe la fiecă prilej nou.

René Popescu-Râmniceanu
Doctor în științele juridice din Paris
Avocat

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența de la 30 Aprilie 1928

Președinția d-lui St. Mladoveanu

Cristea Fundăneanu cu Anuța R. Nedelcu și alții
PERIMARE.—CARACTERUL ACESTEI CERERI.—NEFORMULAREA EI
FAȚĂ DE TOATE PĂRȚILE DIN PROCES.—NULITATEA CERERII.—
ART. 257 PR. CIVILĂ.

Cererea de primare nu poate avea efectele ce legea îi atribue de cât față cu părțile contra cărora a fost formulată, instanța de primare fiind contencioasă și rezolvarea ei urmând a se face, cum expres prevede art. 257 pr. civilă, numai cu citarea părților.

Prin urmare, într'o instanță de judecată fiecare minor având o personalitate juridică a parte, urmează că pentru a-i fi opusă cererea de primare, ea trebuie cerută în termen util și față de dânsul, căci alt-fel nu poate avea nici un efect în contra lui, iar neformularea cererii de primare și în contra lui—dat fiind caracterul indivizibil al instanței de primare, atrage nulitatea acestei cereri.

No. 915 bis.—Admis după divergența motivul I de casare din recursul făcut de către Cristea Fundăneanu în contra sentinței Trib. Ialomița în proces cu Anuța R. Nedelcu.

S'au ascultat D-nii avocați Sima Niculescu pentru recurenți și V. Colfescu pentru intimați.

Curtea deliberând,

Asupra primului motiv de casare astfel formulat

1) „Violarea art. 256 și 257 proc. civ.

„Am susținut înaintea Tribunalului că Florian Teodorescu nu a fost prevăzut în cererea de primare de la 21 Iulie 1825 ci tocmai la 25 Septembrie 1925; că Ion Teodorescu s'a citat ca tutore numai al lui Nicolae și Ion; că făcându-se cererea de punere pe rol a apelului pe ziua de 17 Septembrie 1925 de noi, s'a întrerupt cererea de primare".

„Tribunalul deși constată ca exact în fapt motivul nostru, totuși admite cererea de primare, susținând că nu era nevoie să fie citate toate părțile în cererea de primare dela 21 Iulie 1925 și că e destul ca ele să fi fost citate în momentul pronunțării, deși persoana care făcuse cererea de primare avea cunoștința de moartea autorului nostru și de toți succesorii defunctului".

Considerând că, deși cererea de primare este o cerere incidentă ce intervine între părțile litigante din procesul principal, legea însă îi atribuie un caracter propriu, deosebit de al cererii principale, și care are drept efect de a declara stinsă instanța, independent de stadiul în care s'ar afla cererea principală.

Că, pentru stingerea în acest mod a instanței, legea impune o cerere nouă, distinctă de cea principală, formulată în termeni expresi, iar nu pe cale de apărare la cererea principală, iar o asemenea cerere creiază părți care a introdus-o o situație juridică ale cărei efecte încep dela data introducerii ei;

Că dar, aceasta fiind natura cererii de perimare și situația juridică pe care o creiază reclamantul în primare, urmează că o asemenea cerere nu poate avea efectele ce legea le atribuie de cât față de părțile contra cărora a fost formulată, instanța de perimare fiind contencioasă și rezolvirea ei urmând a se face, cum expres prevede art. 257 proc. civ., numai cu citarea părților.

Considerând că, într'o instanță de judecată fiecare minor are o personalitate juridică aparte; că dar, pentru a-i fi opusă unui minor o cerere de perimare, ea trebuie cerută în termen util și față de dânsul, căci altfel nu poate avea nici un efect în contra lui, iar neformularea cererii de perimare și în contra lui, dat fiind caracterul indivizibil al instanței de perimare, atrage nulitatea cererii de perimare;

Că astfel fiind, urmează că odată ce, în speță, intimata, în cererea de perimare introdusă la 21 Iulie 1925, nu a prevăzut și pe minorul Florian Teodorescu, numai cu violarea disp. art. 257 pr. c. Tribunalul a putut considera ca valabilă această cerere astfel că motivul I de casare fiind fondat, se admite, casându-se asupra acestui punct sentința Tribunalului Ialomița; că însă întrucât soluția Tribunalului se sprijină și pe constatarea ce această instanță o face că cererea de punerea procesului pe rol, introdusă la 12 Septembrie 1925 de moștenitorii def. D. D. Negoită Fundăneanu, nu poate avea caracterul unui act întrerupător de procedură, chestiune pusă în discuție prin cel de al doilea motiv de casare, acest motiv, care nu este în divergență, urmează a fi trimis în judecata completului obișnuit al secțiunii Ia.

Pentru aceste motive, Curtea admite motivul I de casare.

SECȚIA III

Audiența de la 26 Iunie 1928

Președinția D-lui Ar. Alexandrescu, consilier

Ilie Dinculescu cu Ministerul de Finanțe

RECHES ÎN CASARE.—DREPT DE ORDIN CONSTITUȚIONAL.—FUNCȚIONAR PUBLIC. — DECIZIUNILE COMISIILOR DISCIPLINARE. — DACĂ POT FI ATACATE CU RECOURS. — ART. 103 DIN CONSTITUȚIE.—ART. 3 LIT. B DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV.—ART. 51 ȘI 52 DIN LEGEA STATUTULI FUNCȚIONARILOR PUBLICI.

Legiuitorul constituant, prin art. 103, declarând recursul în casare de ordin constituțional, s'a referit pur și simplu la actele și hotărârile date de organele puterii judecătorești, astfel că deciziunile comisiei de disciplină prevăzută de art. 52 din legea pentru statutul funcționarilor publici, nu intră în sfera de aplicațiune a art. 103 din Constituție, de oarece această comisiune nu face parte din

puterea judecătorească, ea constituind numai un organ auxiliar al puterii executive, cu atribuțiuni determinate în ce privește controlul și disciplina funcționarilor publici.

No. 692.—Respins ca inadmisibil recursul făcut de Ilie Dinculescu în contra deciziunilor cu No. 19 și 41/927 a Comisiunii de disciplină de pe lângă Ministerul de Finanțe.

S'a ascultat D-l avocat Ștefănescu-Priboi în dezvoltarea incidentului de inadmisibilitatea recursului, lipsă fiind recurentul.

Curtea deliberând,

Asupra inadmisibilității recursului:

Considerând că legiuitorul constituant—prin art. 103, declarând recursul în casare de ordin constituțional, s'a referit pur și simplu la actele și hotărârile date de organele puterii judecătorești, de cari se ocupă exclusiv în capitolul referitor (IV) asigurând părților supuse jurisdicțiunii organelor acestei puteri, garanția supremă a recursului în casare, și declarând—în mod implicit—fără nici un efect sau aplicațiune dispozițiunile contrarii din legile ordinare;

Considerând că deciziunile comisiei de disciplină prevăzută de art. 52 din legea pentru statutul funcționarilor publici, nu intră în sfera de aplicațiune a art. 103, deoarece această comisiune nu face parte din puterea judecătorească, ea constituind un organ auxiliar al puterii executive, cu atribuțiuni determinate în ce privește controlul și disciplina funcționarilor publici, declarați stabili sau inamovibili prin sus zisa lege;

Că de altfel, însăși această lege, care instituie și reglementează comisiunea și modul de funcționare a Comisiunii de disciplină, nu atribuie deciziunilor ei caracterul și efectul unor hotărâri judecătorești propriu zise, ci le consideră ca simple avize, dându-le chiar această denumire: astfel art. 52 din legea statutului funcționarilor publici dând șefului superior al autorității de care depind funcționarii competența de a aplica pedepsele dela No. 1 și 2 din art. 51, nu-i ridică această competență în ce privește celelalte pedepse mai grave, ci menținând-o, subordonează numai aplicarea pedepselor „avizului” conform al Comisiunii de disciplină; că aceste avize sau deciziuni disciplinare, nu constituiesc acte de jurisdicție, care să dispună sau să hotărască prin ele însăși aplicarea unei pedepse, cum sunt hotărârile judecătorești, ci intervin numai ca o condițiune sau element esențial al validității actelor de autoritate—deciziuni sau decrete—prin care se aplică pedepsele, condițiune cerută de lege pentru garantarea stabilității și inamovibilității funcționarului;

Că, prin urmare, avizele sau deciziunile Comisiunii de disciplină prevăzută de legea pentru statutul funcționarilor publici, nefiind hotărâri judecătorești în sensul și spiritul art. 103 din Constituție, recursul în casare contra lor nu poate fi considerat de ordin constituțional;

Că astfel fiind, și întrucât art 3 litera b. din legea contenciosului administrativ interzice orice cale judecătorească de atac contra deciziunilor Comisiunilor disciplinare, definitive și executorii cum este în speță deciziunea atacată, recursul de față este inadmisibil și urmează a se respinge ca atare;

Pentru aceste motive, — respinge recursul ca inadmisibil.

CÛRTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. II-a

Audiența de la 13 Martie 1928

Președinția D-lui C. Macri, președinte

Societatea Marilor Stabilimente din Bușteni cu Alexandru Moțoi

POPRIRE.—ACT SCRIS.—DACĂ ESTE NECESAR CA CREAȚA SĂ FIE CERTĂ, LICHIDĂ ȘI EXECUTORIE. — ART. 455 AL. A PROC. CIV. POPRIRE.—CAUȚIUNE ÎNSUFICIENTĂ.—DACĂ POPRIREA POATE FI REDUSĂ ÎN LIMITELE CAUȚIUNEI DEPUSE. — ART. 455 PR. CIV.

1. Din termenii și spiritul art. 455 pr. civ. rezultă că creditorul poate exercita o poprire, ca măsură de conservare, pe baza actului scris ce posedă, fără a fi necesar ca creanța să fie certă, lichidă și executorie, legiuitorul căutând prin această dispozițiune să favorizeze față de creditorul lipsit de orice titlu, pe creditorul a cărui creanță prezintă seriozitatea ce i-o dă actul emanat de la însuși debitorul.

2. Cu toate că hotărârile judecătorești, având efect retroactiv din momentul intentării acțiunii, validitatea unei cereri de poprire trebuie examinată în momentul introducerii ei și deci poprirea înființată fără cauțiunea cerută de lege este nulă, cauțiunea ne mai putându-se depune sau complecta în urmă, totuși de aci nu rezultă că poprirea nu rămâne valabilă pentru partea din creanță, pentru care s'a depus cauțiunea sau pentru care creditorul posedă act scris.

No. 88.—Respins apelul făcut de Societatea marilor stabilimente din Bușteni în contra sentinței civile cu No. 414/927 a Trib. Ilfov Secția de Notariat în proces cu Alexandru Moțoi. S'au ascultat D-nii avocați M. Valerianu pentru apelantă și Pascu și Georgescu pentru intimat.

Curtea,

Asupra apelului făcut de societatea marilor stabilimente din Bușteni, în contra sentinței civile No. 414/927 a Trib. Ilfov S. Notariat, prin care i s'a respins contestația ce a făcut contra ordonanței de poprire cu No. 14815/927 a acelu Tribunal, poprire cerută de intimatul Alexandru Moțoi;

Având în vedere actele de la dosar și susținerile părților, din care se constată că intimatul Alexandru Moțoi, având să primească de la apelanta Societatea marilor Stabilimente din Bușteni, o sumă de 152.600 lei, dintre care 100.000 lei depuși acestia ca garanții pentru executarea unui contract de închiriere, iar 52.500 lei drept daune și pentru care sumă au acționat-o în judecată,—a cerut înființarea unei popriri pe sumele ce acesta are să primească dela Societatea de asigurare «Urania», poprire care a fost dispusă prin ordonanța cu No. 14815/927 a Trib. Ilfov S, Notariat, la care apelantul a făcut contestația asupra căreia s'a dat sentința apelată prin care s'a restrâns poprirea numai pentru suma de 100.000 lei.

Având în vedere că apelanta susține: 1) Că gre-

șit Tribunalul a considerat ca act scris constatator al creanței de 100.000 lei preținși de intimat în sensul art. 455 al. a proc. civilă, contractul de închiriere intervenit între ea și intimat, întrucât această sumă fiind depusă ca garanție pentru executarea întocmai a clauzelor acelu contract și întrucât predarea imobilului și a mobilierului nu s'a făcut încă deși contractul este expirat încă din anul 1924, acea sumă nu este certă, lichidă și exigibilă, singurul caz în care legea ar dispensa pe creditor de a depune cauțiune; și 2) Că în orice caz poprirea fiind cerută și admisă pentru suma de 152.500 lei, Tribunalul nu putea să o reducă pe calea contestațiunii la suma de 100.000 lei, ea fiind nulă, de la început, ca fiind făcută cu călcarea textului precis al legii care cere existența cauțiunii în favoarea ei;

Având în vedere că, potrivit art. 455 al. a proc. civilă, orice creditor a cărui creanță este constatată prin act scris neautentic, poate, deodată cu intentarea acțiunii, să poprească sumele datorate debitorului său de către un al treilea, fără a fi obligat la cauțiune decât în caz când s'ar decide de judecată;

Având în vedere că, din termenii și spiritul acestui text de lege rezultă că creditorul poate exercita o poprire, ca măsură de conservare pe baza actului scris ce posedă, fără a fi necesar ca creanța să fie certă, lichidă și executorie, legiuitorul căutând prin această dispozițiune să favorizeze față de creditorul lipsit de orice titlu, pe creditorul a cărui creanță prezintă seriozitatea ce i-o dă actul emanat de la însuși debitorul;

Având în vedere că, din contractul de închiriere intervenit între părți, se constată că intimatul a depus apelantei ca garanție pentru executarea clauzelor acelu contract suma de 100.000 lei, astfel că creanța sa este constatată printr'un act scris, iar faptul că această sumă este destinată a garanta pe apelantă de daunele ce i s'ar fi cauzat prin nerespectarea condițiunilor unui contract, care de altfel a expirat încă din anul 1924, fără ca aceasta să poarte vre-o acțiune în lichidarea pretențiunilor sale, nu poate avea ca efect desființarea în parte sau în total a acestei creanțe mai înainte de de a se soluționa acțiunea intentată de intimat pentru restituirea acestei sume și pe baza căreia el a făcut poprirea;

Că așa fiind, acest motiv de apel este nefundat;

Având în vedere că poprirea fiind înființată după cererea intimatului pentru suma de 152.500 lei, prin ordonanța No. 14815/927 și constatându-se cu ocaziunea contestațiunii făcută de apelant că act scris are numai pentru suma de 100.000 lei, acea poprire a fost redusă prin sentința apelată numai pentru acea sumă;

Având în vedere că deși este exact că hotărârile judecătorești având efect retroactiv din momentul intențării acțiunii, validitatea unei cereri de poprire trebuie examinată în momentul introducerii ei și deci poprirea înființată fără cauțiunea cerută de lege este nulă, cauțiunea nemai putându-se depune sau complecta în urmă, totuși de aci nu rezultă că poprirea nu rămâne valabilă pentru partea din creanța pentru care s'a depus cauțiunea, sau pentru care creditorul posedă act scris, căci nu este nici o rațiune care să conducă la o soluțiune contrară, creditorul putând ast-fel să-și reducă cererea de poprire fie cu ocazia validărei, fie cu ocaziunea unei contestațiuni.

Că așa fiind, Tribunalul a judecat bine, reducând și menținând poprirea numai pentru suma pentru care e constatat că există act scris și ast-fel și cel de al doilea motiv de apel este nefondat.

Pentru aceste motive, redactate de D-l consilier Pandelescu, respinge.

Semnați: *C. Macri, N. Hariton, P. Teodorescu.*

SECȚIA IV

Audiența dela 30 Maiu 1928

Președinția D-lui Petre Patriciu, președinte

Direcțiunea Generală a Teatrului Național cu Maria Giurgea

FUNCȚIONARI PUBLICI.—ARTIȘTII TEATRULUI NAȚIONAL.—DACĂ POT FI CONSIDERAȚI CA FUNCȚIONARI PUBLICI.—ART. 1 ȘI 6 DIN STATUTUL FUNCȚIONARILOR.

CONTENCIOS ADMINISTRATIV.—ACT DE AUTORITATE.—DE UNDE TREBUE SĂ EMANE.—DACĂ TEATRUL NAȚIONAL ESTE O INSTITUȚIE PUBLICĂ ÎN SENSUL LEGII PENTRU CONTENCIOSUL ADMINISTRATIV.—ART. 1 ȘI 6 DIN LEGEA PENTRU CONTENCIOSUL ADMINISTRATIV.—ART. 7, 40, 45 ȘI 49 DIN LEGEA DE ORGANIZARE A TEATRELOR.

CONTENCIOS ADMINISTRATIV.—PARTE LEZATĂ.—DACĂ POATE SĂ ȘI FORMULEZE DREPTURILE SALE ȘI PE CALEA DREPTULUI COMUN.—ART. 1 ȘI 6 DIN LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV.—ART. 998 COD. CIVIL.

TEATRUL NAȚIONAL, — SCOATEREA LA PENSIE A ARTIȘTILOR ÎN SCĂDERE DE TALENT,—DECIZIILE COMITETULUI,—CONTROLUL JUSTIȚIEI.—ART. 18 AL. B DIN LEGEA TEATRELOR.

ACHESARE.—DACĂ PRIMIREA PENȘII IMPLICĂ RENUNȚAREA LA ACȚIUNEA ÎN DAUNE PENTRU FAPTUL CĂ O PERSOANĂ A FOST PE NEDREPT SCOASĂ LA PENSIE.

1. Artiștii Teatrului Național nu pot fi considerați ca funcționari publici, întru cât nu îndeplinesc condițiunile stabilite de Statutul funcționarilor publici pentru a fi funcționari publici.

2. Teatrul Național ne fiind o instituție publică, actele care emană de la el nu pot face obiectul unei acțiuni în contencios administrativ.

3. Legea contenciosului administrativ, când prin art. 6 a dat dreptul părții vătămate printr'un act ilegal de autoritate, să ceară Curței de Apel anularea lui și să pretindă daune - interese, a înțeles să pue la îndemâna părții

lezate o cale mai repede și mai ușoară pentru valorificarea drepturilor sale, fără însă ca prin aceasta să-i închiză calea dreptului comun și să o împiedice să-și formuleze pretențiile sale pe baza dispozițiilor art. 998 cod. civil.

4. Cu toate că potrivit art 18 al. b din legea de organizare a Teatrelor, consiliul de administrație și comitetul de lectură al Teatrului Național au căderea să-și dea avizul pentru punerea din oficiu în retragere a acelor artiști cari au scădere vădită de talent, și deciziunile ce dau în această privință sunt fără recurs în justiție, totuși atunci când prin asemenea deciziuni nu se motivează și nu se articulează un fapt precis și concludent din care să rezulte că într'adevăr există o scădere de talent, ci se enunță numai că s'a constatat o scădere de talent, fără a se arăta și faptele din care și-a făcut comitetul această convingere, în acest caz avizul este supus controlului justiției.

5. Achiesarea consistând într'o renunțare la un drept, trebuie să fie formală și fără nici o rezervă, astfel că din singurul fapt că o persoană, primește pensia ce i se oferă nu poate rezulta că a renunțat la acțiunea în daune pentru prejudiciul de care se crede vătămată tocmai prin faptul că a fost scoasă la pensie.

Jurnal No. 2916.—Respinse ca nefundate finele de neprimire ridicate de Direcțiunea Generală a Teatrului Național cu privire la inadmisibilitatea acțiunii intentată de Maria Giurgea.

S'au ascultat D-nii avocați: Dumitrescu, Ottulescu și Al. Velescu din partea apelantei Direcția Teatrului Național, și I. Periețeanu, Birnberg și Vălimărescu din partea intimetei Maria Giurgea.

Curtea,

Asupra excepțiilor de inadmisibilitatea acțiunii intentată la prima instanță de către reclamanta d-na Maria Giurgea.

Având în vedere susținerea făcută de apelanta direcțiunea Teatrului Național că intimata în apel Maria Giurgea, fiind așezată la pensie, nu poate să intenteze înaintea instanțelor ordiare, acțiune pentru pretențiunile ce are, după dreptul comun, dar numai să se plângă printr'o acțiune în contencios administrativ în contra actului pretins abuziv, ce s'ar fi comis cerând în prealabil anularea aceluia act și valorificându-și pretențiunile ce ar veni înaintea Curței de apel întrucât Teatrul Național fiind o instituțiune de drept public, actul de pensionare este un act de autoritate și este de competența numai a Curții de apel.

Având în vedere că un act de autoritate ca să facă obiectul unei acțiuni în contencios administrativ se cere că acest act să emane dela o administrațiune publică. Administrațiunea publică este organismul cu ajutorul căruia guvernul caută să realizeze siguranța, justiția, protecția și în fine toate celelalte lucruri cari constituiesc rațiunea de a fi a unui stat; or, Teatrul Național nu este o instituțiune publică întru cât prin serviciile ce el face nu satisface unor nevoi de ordin general al Statului și este creat — după cum de altfel rezultă și din art.

7 din legea de organizare și administrație al teatrelor—pentru formarea gustului public și pentru încurajarea artei dramatice, care ori cât de folositoare și importante ar fi, ele n'au însă nimic cu organizația activă a statului într-un cât prin ele nu se realizează un serviciu indispensabil vieții sociale a statului; dar chiar din modul lor de creare și de funcționare rezultă că nu sunt instituțiuni publice, dar cel mult pot fi considerate ca instituțiuni de utilitate publică. În adevăr, în art. 7 din legea se arată că ele se creiază printr'un jurnal al Consiliului de miniștri, pe cât știut este că instituțiunile publice nu se creiază decât prin lege. Teatrul Național își administrează singur fondurile (art. 45 și 49) fără amestecul M-rului artelor, de cari depind, au veniturile lor proprii a căror excedente nu se varsă la stat și nici nu servesc în interesul general al statului, ci se împart între directori, artiști, autori dramatici și ceilalți funcționari. Bugetul Teatrului Național nu se aprobă de guvern și nici nu se votează de Corpurile Legiuitoare. Gestiunea nu se face de Curtea de Conturi, dar la finele fiecărui an se prezintă un cont Ministerului artelor care aprobându-l constituie o descărcare pentru administrația teatrului; iar faptul că statul și comunele le subvenționează nu înseamnă că le atribue caracterul de instituții publice; iar consecința că ele nu sunt instituții publice, urmează că nici funcționarii lor și nici artiștii nu sânt și nu pot fi funcționari publici.

Art. 1 din statutul funcționarilor publici stabilește că spre a fi funcționar public se cere între alte condițiuni să îndeplinească un serviciu public de stat, comună ori la o instituție al cărei buget este supus aprobării Parlamentului sau guvernului, ceea ce în speță nu este, întrucât pe deoparte bugetul Teatrelor Naționale, precum am arătat mai sus, nū este aprobat de parlament sau guvern, iar pe de altă parte spre a fi funcționar public între alte condițiuni art. 6 cere să prestezi jurământ la intrarea în funcțiune; or, în legea de organizare a Teatrului Național nu se prevede o astfel de dispoziție, nici pentru artiști nici pentru ceilalți funcționari administrativi; dar că artiștii nu sunt funcționari publici reese neîndoios din art. 40 al legei teatrelor, care prevede, că pentru a obține oarecare avantajii de credit dela Casa de Credit și Economie a Corpului didactic, artiștii sunt asimilați cu oare-care categorii din funcționarii Ministerului de Instrucție; or, dacă artiștii ar fi fost funcționari publici, art. 40 ar fi fost inutil; că artiștii nu sunt funcționari publici mai rezultă și din desbaterile parlamentare cu ocazia votării legii din 1926 a organizării teatrelor. Ministrul artelor declarând că artiștii nu sunt funcționari publici și că salariile acestora sânt stabilite după alte norme de cât ale funcționarilor publici și cari variază după situația materială a teatrelor.

Considerând însă că chiar dacă am considera pe artiști ca funcționari publici și Teatrul Național ca o instituție publică și ca atare actul de pensionare a reclamantei Maria Giurgea ca un act de autoritate administrativă, încă și în acest caz nu se poate susține că acțiunea intentată de aceasta con-

form dreptului comun ar fi inadmisibilă, întrucât art. 6 din legea contenciosului administrativ dă dreptul părții vătămate printr'un act ilegal de autoritate, să ceară Curței de apel anularea lui și să pretindă și daune-interese; nu rezultă de nicăeri însă că partea n'are dreptul să-și valorifice pretențiunile sale pentru vătămarea ce i s'a cauzat și pe calea dreptului comun în baza dispozițiilor art. 998 c. civ. Legea contenciosului administrativ a pus la îndemâna părții lezate o cale mai repede, mai ușoară, pentru restabilirea drepturilor sale prin actul abuziv de autoritate ce s'a comis, nu i-a închis însă dreptul comun pentru pretențiile ce are.

Legiuitorul prin legea contenciosului administrativ n'a făcut decât să pună la dispoziția părții vătămate o cale de atac în plus de aceea a dreptului comun.

Așa că finele de neprimire nefiind fondat câtă a fi respins.

S'a mai susținut de apelanta Direcțiunea Generală a Teatrului Național că acțiunea reclamantei Maria Giurgea ar fi inadmisibilă și din faptul că art. 18 al. b din legea de organizare a Teatrelor dispune că deciziunile de punere la pensiuă sunt definitive și fără recurs în justiție în privința aprecierii motivelor de punere la pensie.

Având în vedere că dacă este adevărat că prin articolul sus citat se dă în căderea consiliului de administrație și comitetului de lectură al Teatrului Național să-și dea avizul pentru punerea din oficiu în retragere a acelor artiști cari au scădere vădită de talent și că aceste deciziuni sunt fără recurs în justiție, în privința aprecierii de punere la pensie, nu este însă mai puțin adevărat că tot în acest art. se arată că acest aviz trebuie să fie motivat; al fi motivat înseamnă a se articula un fapt precis și concludent, din care să rezulte convingerea făcută de consiliu că, în adevăr rezultă o scădere de talent; atunci însă când numai se reproduce textul de lege că s'a constatat o scădere vădită de talent, fără a arăta și faptele din care a putut să-și facă convingerea consiliul, rezultă că un asemenea aviz este nemotivat; or, din procesul-verbal din ședința dela 14 Noembrie 1926, a consiliului Teatrului Național se constată că reclamanta a fost scoasă la pensie pentru vădită scădere a talentului, fără a preciza vre'un fapt din care consiliul a constatat această scădere de talent și în acest caz avizul este supus controlului justiției, și ca atare finele de neprimire ridicat de apelanta Direcțiunea Teatrului Național este nefondat și câtă a fi respins.

Având în vedere că apelanta al mai susținut că acțiunea reclamantei mai este inadmisibilă și pe considerațiunea că aceasta fiind scoasă la pensie a primit această situațiune de fapt încasând pensiunea și ca atare a achiesat.

Având în vedere că achiesarea consistând într'd renunțare la un drept, ea trebuie să fie formală și fără nici o rezervă; or, Direcția Teatrului Național cu nimic nu face dovada că reclamanta a renunțat la dreptul de daune ce pretinde, iar faptul că primește pensia ce i s'a acordat, nu înseamnă că a achiesat, deoarece nu este dedus înaintea justiției quantumul pensiei și nici nu se cere reînțegrarea

pentru a se zice că a acceptat situațiunea de pensionară. Dreptul de pensiuine care i-a fost recunoscut intimătei Maria Giurgea, constituie un drept cu desăvârșire distinct de dreptul ce-l are de a cere daune după dreptul comun pentru prejudiciul cauzat, așa că și acest fine de neprimire urmează să fi respins ca nefondat.

Pentru aceste motive, respinge.

Semnați: P. Patriciu, C. Protopopescu, I. Floareș

JUDECĂTORIA HERȚA—DOROHOIU

Carte de judecată No. 411

Audiența dela 11 Maiu 1928

Președinția D-lui Tr. R. Scriban, judecător

Octavian Grigore inculpat cu Moscu Haim Segal

SECHESTRU ASIGURĂTOR APLICAT PE FRUCTE PRINSE DE RĂDĂCINI.—INECISTERENȚA TITLULUI EXECUTOR.—SUSTRAGERE SĂVÂRȘITĂ DE CĂTRE DEBITORUL-CUSTODE.—EFECȚE PENALE.

Sechestrul asigurător aplicat în baza unui simplu înscris sub semnătură privată pe recolta prinsă de rădăcini fiind nul, sustragerea obiectului săvârșită de către debitor, nu constituie un fapt penal, pentru că procesul-verbal de sechestrul este inexistent în ființa lui legală.

Judecata,

Asupra acțiunei de față;

Văzând actele dela dosar și susținerile părților;

Având în vedere acțiunea înreg. la No. 17.312 din 1927, prin care Vasile I. Ciobotariu și Octavian P. Grigore din comuna Lunca, sunt dați în judecată penală de către Moscu Haim Segal din Herța, pentru sustragere de sub sechestrul;

Având în vedere că, în fapt, se constată următoarele;

Reclamantul Moscu Haim Segal, din Herța, în baza unei chitanțe sub semnătură privată, obține un sechestrul asigurător pe recolta prinsă de rădăcini a debitorului său, inculpatul V. I. Ciobotariu, care, după ce s'a copt, a cules-o și vândut în folosul său;

Având în vedere că, în conformitate cu disp. art. 467 pr. civ., recoltele prinse de rădăcini nu se pot urmări decât pe bază de titluri executorii, fiind permis însă sechestrul asigurător conform art. 610 pr. civ.;

Având în vedere că, art. 610 pr. civ. permite proprietarilor și principalilor chiriași să sechestreze asigurător recoltele prinse de rădăcini anterior obținerii titlului executor, iar art. 613 pr. civ. acordă or cărui alt creditor posibilitatea, fie că are înscris, fie că n'are, în acest caz cu eventualitatea cauzării, să aplice acelaș sechestrul pe „mobilele“ debitorilor, fără a le acorda dreptul să sechestreze asigurător fructele prinse de rădăcini, deci, actul judecătoresc care a permis aplicarea dispozițiunilor art. 467 pr. civ. contra debitorului unui creditor care și bazează pretenția pe un simplu înscris privat, face sechestrul aplicat complet nul, neputând produce nici un efect juridic, pentru că în toate

domeniile quod nullum est nullum producitur effectum;

Considerând că, judecătorul penal are dreptul și datoria să examineze actul care stă la baza sechestrului și, imediat ce constată că el este nul în drept, deci, inexistent, în sensul că nu poate produce efecte civile, trebuie să achite, ca și în materia falșului unde un act nul or cât ar fi falsificat, nu poate constitui atari infracțiuni pentru că în ambele cazuri lipsește posibilitatea prejudiciului către creditor;

Că, este în contra ideii de morală socială dacă ilegalitățile ar putea constitui substratul condamnărilor penale, or cât ar fi de grav faptul aceluia care a sustras obiectul sechestrat;

Având în vedere că, art. 330 c. p. când a prevăzut pedeapsa pentru atari sustrageri, a avut în vedere finalitatea actului destinat să realizeze drepturile creditorului, s'a referit la o măsură civilă strict legală care să nu calce prevederile codului, imediat ce actul care stă la baza executării este isbit de un viciu inițial conducând la nulitatea lui, dacă el nu poate produce efecte civile, trebuie să urmărim aceiași normă și în penal, pentru rațiunea că, soarta unui om nu poate fi pecetluită când dincolo de faptele sale stă o flagrantă violare a unor dispozițiuni categorice din lege.

Pentru toate aceste motive și văzând art. 10 și 187 pr. pen. achită.

Semnat, Traian R. Scriban

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

CURȚE CU JURĂȚI — (*Verdict. — Declarație de culpabilitate. — Circumstanțe agravante. — Exces de putere.*)

Declarația juriului trebuie singură să serve de bază condamnării contra acuzatului.

Și Curtea cu jurați nu poate fără exces de putere să invoace, pentru aplicarea pedepsei, o circumstanță agravantă care nu ar rezulta din această declarație.

În special, când rezultă din verdictul juraților că acuzatul a fost declarat culpabil de loviri și răniri voluntare, Curtea nu poate să facă să reiasă circumstanța că aceste loviri și răniri au cauzat o incapacitate de lucru de mai mult de 20 zile, dacă juriul n'a fost întrebat asupra duratei acestei incapacități.

Cas. fr. crim. 2 Iulie 1926.

Sirey rep. gen. 1928. 1-39

* * *

TESTAMENT. — (*Interpretare. — Puterea judecătorilor de fond. — Denaturarea voinței testatorului.*)

Dacă interpretarea voinței defunctului, exprimată în clauzele testamentului, aparține exclusiv judecătorilor de fapt, puterea lor nu se întinde până a le permite de a reface testamentul și a substitui unei dispozițiuni clare și precise o altă dispoziție care să producă efecte diferite.

Cas. fr. civ. 1 Aug. 1927.

Sirey, rep. somm. 1928. 1-485.